

Kodeks Zachowań dla Osób Odwiedzających Antarktykę

Wszelka aktywność w Antarktyce podlega prawom określonym w Układzie Antarktycznym z 1956 roku oraz wszystkim porozumieniom towarzyszącym, określanym zbiorowo Systemem Układu Antarktycznego. Układ Antarktyczny ustalił, że Antarktyka jest strefą pokoju i nauki. Jako największy obszar dziewiczy świata Antarktyka jest szczególnie wrażliwy na obecność ludzi. Życie w Antarktyce istnieje w najbardziej surowych warunkach środowiskowych jakie można spotkać na Ziemi, a my musimy uważać aby nasza obecność nie dostarczyła dodatkowych stresów kruchym i zarazem unikalnym ekosystemom. Przedstawione zalecenia zostały przygotowane przez IAATO, Międzynarodowe Zrzeszenie Operatorów Turystycznych Antarktyki – w intencji ochrony przyrody antarktycznej.

1. Ochrona dziewiczej przyrody

Wszelkie niszczenie lub zakłócanie naturalnych ekosystemów antarktycznych jest zabronione chyba, że jest na to pozwolenie wydane przez odpowiednie władze narodowe.

- Nie korzystaj z samolotów, helikopterów, statków, małych łódek lub z innych środków transportu w sposób, który zakłóca funkcjonowanie ekosystemów na lądzie lub wodzie.
- Nie karm, nie dotykaj, nie nawiązuj kontaktu z ptakami lub fokami, nie zbliżaj się i nie fotografuj w sposób powodujący zmianę ich naturalnych zachowań. Specjalna ostrożność powinna zostać zachowana gdy zwierzęta linieją lub rozradzają się.
- Nie niszczy roślin przez chodzenie, jeżdżenie lub lądowanie na rozległych powierzchniach pokrytych mchami lub na kamienistych zboczach pokrytych porostami.
- Nie używaj broni ani materiałów wybuchowych. Staraj się jak najmniej hałasować aby nie straszyć dzikich zwierząt.
- Nie wprowadzaj obcych roślin i zwierząt do Antarktyki, takich jak żywy drób, psy, koty czy kwiaty domowe.

2. Szanuj tereny chronione

Wiele obszarów Antarktyki zostało objętych specjalną ochroną ze względu na ich szczególne ekologiczne, naukowe, historyczne lub inne wartości. Wejście na pewne obszary może być zabronione za wyjątkiem przypadków określonych w pozwoleniach wydanych przez odpowiednich operatorów narodowych. Aktywność wokół planowanych Miejsc Historycznych i Pomników i wokół innych ważnych miejsc może być ograniczona.

- Poznaj miejsca i obszary Specjalnie Ochronione, na których wejście lub określona działalność człowieka podlega ograniczeniu.
- Przestrzegaj zalecane ograniczenia
- Nie uszkadzaj, nie usuwaj, nie niszczy Miejsc Historycznych i Pomników ani żadnych eksponatów z nimi związanych

3. Szanuj badania naukowe

Nie zakłócaj przebiegu badań naukowych, działalności urzędów, szanuj sprzęt.

- Uzyskaj pozwolenie zanim odwiedzisz strefę realizacji badań naukowych w Antarktyce, potwierdź umowę 24-72 godziny przed przybyciem; stosuj się do zasad obowiązujących przy określonej wizycie.
- Nie przeszkadzaj w pracy, nie usuwaj przyrządów naukowych ani znaków określających punkty badawcze, nie zakłócaj prowadzonych eksperymentów ani porządku w bazach terenowych i magazynach.

4. Zachowaj ostrożność

Bądź przygotowany do srogiej i zmiennej pogody i upewnij się, że Twoje wyposażenie i ubrania są zgodne z wymogami warunków antarktycznych. Pamiętaj, że środowisko antarktyczne jest niegościnnie, nieprzewidywalne i potencjalnie groźne.

- Oceń właściwie swoje możliwości względem niebezpieczeństw środowiska antarktycznego i postępuj rozsądnie. Planując jakąkolwiek działalność miej na uwadze zawsze bezpieczeństwo.
- Utrzymuj bezpieczny dystans do dzikich zwierząt zarówno na lądzie jak i na morzu.
- Weź pod uwagę i postępuj zgodnie z radami oraz instrukcjami kierownika: nie odstawaj od grupy.
- Nie wchodź na lodowiec lub pole śnieżne bez odpowiedniego wyposażenia i nie posiadając doświadczenia; wpadnięcie w ukrytą szczelinę jest bardzo niebezpieczne.
- Nie licz na akcje ratunkowe. Twoje bezpieczeństwo wzrasta a ryzyko maleje przez rozsądne zaplanowanie odpowiednią jakością sprzętu i obecność wyszkolonego personelu.
- Nie korzystaj z „zapasów bezpieczeństwa” w schroniskach (za wyjątkiem przypadków koniecznych). Jeśli skorzystasz ze sprzętu lub żywności w takich miejscach, poinformuj najbliższą stację naukową lub narodowego operatora, że skorzystałeś z ich dóbr.
- Przestrzegaj zakazów palenia papierosów, szczególnie wokół budynków i zachowaj dużą ostrożność aby nie spowodować pożaru. Ogień jest bardzo niebezpieczny w suchym i wietrznym środowisku antarktycznym.

5. Utrzymaj Antarktykę w stanie dziewiczym

Antarktyka ciągle jeszcze pozostaje w stanie stosunkowo mało zmienionym. Jak do tej pory nie została na wielką skalę przeobrażona wskutek działalności człowieka. Proszę pozostaw ją dalej w tym stanie.

- Nie rozrzucaj śmieci na lądzie. Stosowanie otwartego ognia jest zabronione.
- Nie niszczy i nie zaśmiecaj ekosystemów słodkowodnych – strumieni i jezior. Wszelkie materiały wrzucane do morza muszą być do tego odpowiednio przygotowane.
- Nie maluj nie graweruj nazwisk ani innych wzorów na skałach i budynkach.
- Nie zbieraj i nie wywoź okazów biologicznych, geologicznych ani też wytworów materialnych człowieka czy też pamiątek: skał, kości, jajek, skamieniałości czy fragmentów budynków oraz przedmiotów z ich wnętrza.
- Nie niszczy celowo czy też bezcelowo budynków oraz schronień terenowych, niezależnie od tego czy są zamieszkałe, niezamieszkałe czy opuszczone.